

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Joachim Herz 100

Richard Strauss'i ooperi „Roosikavaler“
salvestise ettekanne (Dresden, Semperoper 1985)

Lavastaja Joachim Herz

19.05.2024 – 17.00
EMTA suur saal

Richard Strauss (1864–1949)

„Roosikavaler“ (1911)

Komöödia muusika jaoks kolmes vaatuses

Tekst: Hugo von Hofmannsthal (1874–1929)

Salvestis Dresdeni Semperoperi taasavamiselt 1985. aasta veebruaris

Lavastaja: Joachim Herz

Dirigent: Hans Vonk

Kunstnik: Rudolf Heinrich

Tegelased ja osatäitjad:

Vürstinna Maria Werdenberg, marssaliproua – Ana Pusar

Parun Ochs von Lerchenau – Theo Adam

Octavian, noor krahv Rofrano (hellitusnimega Quinquin) – Ute Walther

Faninal, rikas uusaadlik – Rolf Haunstein

Sophie, tema tütar – Margot Stejskal

Marianne Leitmetzerin, kasvatajanna – Andrea Ihle

Valzacchi, intrigaan – Karl-Heinz Koch

Annina, tema kaaslane – Annette Jahns

Politseikomissar – Jürgen Commichau

Vürstinna kammerteener – Jürgen Hartfiel

Faninali kammerteener – Ralf Eschrig

Notar – Günter Dreßler

Võõrastemaja peremees – Armin Ude

Laulja – Klaus König

Kolm aadlikku orbu – Semperoperi lastekoori lauljad

Modist – Birgit Fandrey

Loomakaupmees – Johannes Kemter

Mohammed – Tarek Sammler

Doktor, Flötist, Lerchenau kaaskond, lakeid, Faninali teenrid, lapsed jt.

Saksi Riigikapell (Sächsische Staatskapelle)

Eestikeelsed subtiitrid: tõlkebüroo Avatar (Rahvusooper Estonia tellimusel)

Ooperi sündmustik

Tegevus toimub 1740ndate aastate Viinis

I vaatus

Marssaliproua vürstinna Werdenberg – Marie Theres' – veedab öö oma noore armastatu krahv Octavianiga. Ootamatult ilmub välja marssaliproua nõbu parun Ochs [Härg] von Lerchenau, kes elab peamiselt oma maavaldustes ja on tuntud üsna tahumatute maneeride poolest. Peale selle on ta alatasa võlgades. Hoolimata varasest hommikutunnist tungib parun marssaliproua magamistuppa. Octavian jõuab vaevu endale kammerneitsi riided selga tõmmata. Parun on tulnud marssaliproualt abi paluma: tal on vaja notarit, kes peaks koostama parunile soodsa abielulepingu. Nimelt kavatseb parun peatselt abielluda veetleva Sophie Faninaliga, jõuka ja äsja aadliseisusse tõstetud härra Faninali tütreaga. Parun loodab ka, et marssaliproua soovitaks talle noort kavaleri, kes vastavalt tavadele peaks viima paruni pruudile hõberoosi.

Kui parun märkab naiserõivais Octaviani, jätkub tal tähelepanu ainult tema jaoks ja ta hakkab „kammerneitsi Mariandliga“ kurameerima. Tema lähenemiskatsed lõpetab marssaliproua teenrite ilmumine – valmistatakse ette tavapärast hommikutseremooniat. Saabub ka notar, kellega parun hakkab arutama abielulepingu tingimusi. Kui marssaliproua on taas üks, heidab ta pilgu peeglisse ja tajub aja möödapääsmatut kulgu – ning oma paratamatut vananemist. Ta mõistab, et peagi jätab Octavian ta maha mõne noore neiu pärast, ja on valmis saatusega leppima. Octavian naaseb oma õigeis rõivais ja püüab asjatult marssaliproua melanhooliat hajutada. Noor krahv lahkub pettunult – marssaliproua isegi ei suudelnud teda lahkumiseks ... Marssaliproua kutsub oma väikse teenri Mohammedi ja palub tal viia

höberoos Octavianile – Octavian peab täitma roosikavaleri ülesannet ja andma roosi pidulikult üle paruni pruudile Sophiele.

II vaatus

Faninali linnapalees ootab Sophie ärevalt noort härrat, kes talle höberoosi peaks tooma. Octaviani, krahv Rofrano uhke saabumine tekitab suurt elevust. Höberoosi üleandmise hetk aga osutub saatuslikuks – noored armuvad silmapilkselt. Kui parun veidi hiljem kohale jõuab, muutub Octavian armukadedaks. Sophie on oma tulevast abikaasat parunit esimest korda nähes pettunud – Ochs von Lerchenau on vana ja labase käitumisega. Sophie palub Octavianilt abi. Noored avaldavad teineteisele oma tundeid, mida märkavad intrigaanid Valzacchi ja Annina, kellele salasepitsused on sissetuleku allikas. Parun ja kogu majarahvas kutsutakse kohale. Octavian ja parun peavad duelli, mille käigus Octavian kriimustab parunit kergelt. Sophie isa härra Faninal on jahmunud nii noore krahvi kui ka oma tütre käitumisest. Parun aga on veendunud, et ta jookseb verest tühjaks. Tal aitavad rahuneda hea vein ja kiri Mariandlilt (tegelikult Octavianilt), kes kutsub teda äärelinna võõrastemajja kohtamisele.

III vaatus

Octavian mõtles välja plaani, kuidas parunit võõrastemaja erakambris naeruvääristada ja seeläbi takistada paruni abielu Sophiega. Ta on sellesse intriigi haaranud ka Valzacchi ja Annina ning mitmed teised. Kui parun saabub, ootab teda „Mariandel“ – naiserõivais noor krahv. Kui parun muutub liiga pealtükkivaks, ilmub järsku kohale naine (tegelikult Annina) paljude lastega ja väidab, et on paruni hüljatud abikaasa. Igalt poolt tuleb nüüd korraks nähtavale nägusid ja parun satub täiesti segadusse. Lärm äratab ka politsei tähelepanu ja komissar tuleb selgust nõudma. Octavian on saatnud juba enne teenri Faninalile järele. Politseid polnud aga Octaviani plaanis ette nähtud. Parun omakorda läkitab teenri marssaliproua juurde. Saabub

Faninal koos Sophiega, viimane ootab algul küll veel väljas kandetoolis, kuid peagi tuleb temagi võõrastemajja sisse. Järk-järgult selgub, kes on kes. Marssaliproua mõistab Octaviani riskantset mängu ja selle põhjust – Sophied. Ta teeb oma nõbule Ochs von Lerchenaule selgeks, et ainuke väljapääs kogu skandaalist auga välja tulla on abielust loobuda. Ka Faninal lepib olukorraga: Sophie kuulub Octavianile. Marssaliproua viib juhtunust vapustatud Faninali oma töllas tolle linnapaleesse. Sophiel pudeneb Octavianiga lahkudes maha taskurätik. Seda tuleb otsima väike Mohammed – ja leiabki selle.

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.
Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

